

Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la Universitat de les Illes Balears (LINCC-UIB)

Memòria acadèmica 2023-24

Resum

El LINCC es va constituir l'any 2017 (Acord Executiu de 24 d'octubre) amb l'objectiu d'impulsar la col·laboració entre els distints grups que fan recerca sobre el canvi climàtic a la UIB, així com també impulsar la difusió i la transferència de coneixement cap a la societat, i la docència des d'una perspectiva interdisciplinària. A dia d'avui són més d'una setantena d'investigadors els que integren el LINCC-UIB, els quals pertanyen a àrees de coneixement ben diverses lligades als Departaments de Biologia, Dret Públic, Economia Aplicada, Filosofia i Treball Social, Física, Geografia, Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació, Ciències Matemàtiques i Informàtica, Enginyeria Mecànica, Enginyeria Industrial i Construcció, Psicologia, Sociologia i Química; també hi ha entre els seus membres investigadores i investigadors de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA).

El setè curs de vida del LINCC ha servit per a consolidar el Laboratori com a organització de referència en matèria de canvi climàtic a les Illes Balears. En aquest sentit, s'ha ampliat el nombre de científics i científiques integrants del Laboratori, amb la incorporació de quatre persones provinents d'àmbits de recerca que fins ara no estaven representats al LINCC, o molt poc: la Sociologia, l'Enginyeria de la construcció i l'Urbanisme, la Psicologia i el Dret. Aquestes incorporacions permeten cobrir un major abast en la comprensió i anàlisi del canvi climàtic així com en l'elaboració de possibles respostes i interacció amb la societat.

A més, s'han dut a terme activitats amb diversos actors institucionals i socials de les illes, al mateix temps que s'ha continuat desenvolupant una fructífera activitat amb actors de l'àmbit estatal i internacional. Les activitats de divulgació o transferència del coneixement continuen essent un dels eixos fonamentals de l'activitat del LINCC, i s'ha iniciat una reflexió per tal d'aprofundir la recerca i la docència interdisciplinàries en matèria de canvi climàtic.

Es detallaran a continuació totes les activitats dutes a terme durant el curs 2023/2024, ja estiguin encara en curs o hagin finalitzat, impulsades directament pel Laboratori o que hagin comptat amb la seva participació a través d'algun dels seus membres. No s'inclouen, en canvi, les activitats pròpies dels grups de recerca (articles, projectes, conferències) o de membres del LINCC, si no s'han duit a terme expressament en nom del Laboratori.

- Activitats de suport al desenvolupament i aplicació de polítiques de lluita contra el canvi climàtic
 - Participació a la Cimera del Clima a Dubai - COP28

La Universitat de les Illes Balears va participar com a membre observador a la conferència internacional de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic que va tenir lloc entre el 30 de novembre i 13 de desembre de 2023 a Dubai (Emirats Àrabs Units) i en el marc de la qual s'havia d'intentar arribar a un acord final per tal de deixar enrere els combustibles fòssils. El subdirector del LINCC, Pau de Vilchez Moragues, va assistir en representació de la Universitat i va ser ponent en una taula rodona sobre descarbonització d'illes, organitzada en el marc de la jornada "[Island Voices](#)"¹.

A més, la participació del LINCC va contribuir a l'establiment de contactes amb altres organitzacions participants i a la recollida d'informació. La propera Cimera del Clima tindrà lloc a Bakú (Azerbaidjan) a la qual el Laboratori participarà de nou en nom de la UIB.

- Coordinació del projecte de la Comissió Europea «Clean Energy for EU Islands» a Espanya.

El LINCC forma part del Secretariat del projecte Clean Energy for EU Islands (CE4EUI)², que cerca promoure processos participatius de definició d'estratègies de transició energètica a les illes de la Unió Europea. Des del LINCC, s'ha donat suport principalment a les illes espanyoles seleccionades en la tercera fase del projecte (iniciada el març de 2023), que són: les Illes Balears, La Palma i La Graciosa. També s'ha treballat amb l'IDAE, el MITECO i altres organitzacions per tal d'avançar en una descarbonització responsable i realment sostenible. Aquesta tercera fase del projecte durarà fins a finals de 2026/principis de 2027.

- Activitats de docència
 - Centres eco-ambientals :

Participació al cicle formatiu per a professors de secundària de la CAIB: "Centres ecoambientals: propostes de millora i nous reptes davant la crisi global 23/24".

¹ L'enregistrament de la intervenció es pot trobar aquí: <https://islandinnovation.co/videos/decarbonising-islands-the-transformational-power-of-pilots/>

² <https://clean-energy-islands.ec.europa.eu/>

En aquesta formació van participar com a formadors dos membres del LINCC, Damià Gomis i Olaya Álvarez, amb dues sessions de dues hores cadascuna.

- **Participació a la Universitat Oberta per a Majors**

Els investigadors del LINCC Agustí Jansà i Damià Gomis van impartir una assignatura de 12h de la UOM titulada " Meteorologia i Oceanografia de la Mediterrània en un context de Canvi Climàtic". Així mateix, investigadors del LINCC han impartit conferències en el marc de la UOM als pobles de Mallorca.

- **Docència creuada de membres del LINCC**

Una pràctica promoguda per alguns membres del LINCC és la de convidar a investigadors de Laboratori d'altres àrees de coneixement a compartir la seva recerca amb els seus estudiants. Així, per exemple, el febrer de 2024, Miquel Àngel Miranda, biòleg, va donar un classe amb el títol de "El repte 'Una Salut' i el Canvi Climàtic", en el marc d'una assignatura impartida per la professora d'economia Cati Torres.

- **Activitats de transferència de coneixement**

- **Conferències**

Els investigadors del LINCC Celso Garcia i Enrique Morán van impartir el mes de febrer de 2024 una conferència titulada "La gestió de l'aigua davant el repte del canvi climàtic", centrada en els reptes que té la gestió de l'aigua a l'arxipèlag davant els efectes i impactes del canvi climàtic sobre els recursos hídrics.

La investigadora Elena Gervilla va organitzar a la conferència de la European Society for Prevention Research a Sarajevo una sessió participativa titulada "Impact of climate change on youth and young adults: Proposing frameworks, actions, and ethical considerations to guide action within prevention science".

Els investigadors del LINCC Miquel Àngel Miranda, Claudia Paredes i Damià Gomis van impartir el mes d'abril de 2024 sengles conferències sobre salut ambiental en el marc de les Jornades "One Health", organitzades per l'Acadèmia Mèdica Balear, el Col·legi Oficial de Metges i el Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Els investigadors Joan Rita i Damià Gomis van impartir el mes de febrer una conferència conjunta per al Col·legi Oficial de Biòlegs i la Reial Acadèmia de Medicina.

Damià Gomis també va impartir conferències per al Cercle d'Economia de Menorca (maig de 2024) i en el Fòrum Mallorca Experience (juny de 2024).

- Mural del Clima

Una iniciativa desenvolupada aquests darrers anys per informar i conscienciar sobre la crisi climàtica és l'anomenat Mural del Clima (Climate Fresk, en anglès: <https://climatefresk.org/>). A partir d'un intercanvi entre el LINCC i diverses persones formades del Mural del Clima, es va decidir organitzar una sessió a la UIB, que va tenir lloc a principis de novembre de 2023, amb la participació de diverses investigadores de la UIB i especialistes amb facilitació de processos participatius.

- Assemblea Ciutadana pel Clima de Mallorca

Entre novembre de 2022 i febrer de 2023, es va organitzar l'Assemblea Ciutadana pel Clima de Mallorca (<https://assembleapelclima.uib.cat>), amb una participació molt important del LINCC. Aquest curs 2023-2024, s'ha donat suport a les persones participants a l'Assemblea, que han organitzat diverses activitats i han intentat constituir-se en una associació que permeti donar a conèixer millor a la societat tant la problemàtica de l'escalfament global com les pràctiques de participació democràtica que poden servir per a l'elaboració de propostes consensuades per fer-hi front.

Igualment, al llarg de l'any s'ha participat en diversos fòrums i xarxes públiques i privades estatals i internacionals d'anàlisi d'aquest tipus d'assemblees, per tal de compartir i difondre el coneixement adquirit amb aquesta experiència.

- Jornades sobre comunicació i canvi climàtic. "Com informar en temps d'emergència climàtica?"

El LINCC, en col·laboració amb el PEN Català, va organitzar unes jornades que tenien com a finalitat treballar amb els mitjans de comunicació de la Comunitat Autònoma per tal d'elaborar una guia de bones pràctiques sobre com informar del canvi climàtic.

Així, durant diverses setmanes, es va treballar amb periodistes dels distints mitjans, i el matí del 28 de novembre de 2023 es va celebrar una reunió presencial de feina en la qual es van adoptar les "[Dotze idees sobre com informar en temps d'emergència climàtica](#)".

L'horabaixa, es va fer un acte públic de presentació a la Seu de Comissions Obreres (CCOO) a Palma, a la que varen participar com a ponents el subdirector del LINCC, Pau de Vílchez, el periodista Kike Oñate, d'Última Hora, la periodista Rosa Campomar, del diari Ara Balears, i Miquel Àngel Llauger, membre del PEN català.

- Comitè d'experts sobre Canvi Climàtic

El Comitè d'Experts per a la Transició Energètica i el Canvi Climàtic de les Illes Balears es va constituir l'any 2021, amb la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.

És l'òrgan col·legiat encarregat d'assessorar el Govern en el disseny i desplegament de les mesures necessàries per a lluitar de manera efectiva contra l'escalfament global i el

canvi climàtic, tant pel que fa a mesures de mitigació com d'adaptació, i així poder assolir els objectius i les finalitats d'interès públic marcades a la llei.

Cinc membres del Comitè són membres del LINCC.

- **Activitats de divulgació**

- **Informes "Estat del Clima a les Illes Balears"**

Una de les activitats que el LINCC-UIB realitza d'una manera sistemàtica és la preparació i publicació d'uns breus resums, anuals i trimestrals, excepcionalment mensuals, sobre l'estat del clima a les Balears i en el context ibèric, europeu i/o mundial. Els informes són elaborats per Agustí Jansà, col·laborador honorífic de la UIB, meteoròleg de l'Estat i membre del Laboratori.

Es tracta de comentar, interpretar d'alguna manera, des del coneixement meteorològic i climatològic, dades existents, ja publicades a diversos llocs, per diferents organismes, i posar-les, així, juntes i comentades, a l'abast dels membres del LINCC-UIB i de tots els que, dins o fora de la UIB, puguin estar interessats en la qüestió.

Els informes són publicats en el seu apartat corresponent de [la pàgina web \(http://lincc.uib.eu/estat-del-clima-a-les-illes-balears\)](http://lincc.uib.eu/estat-del-clima-a-les-illes-balears), així com difosos per les xarxes socials del LINCC-UIB.

- **Butlletí setmanal**

El butlletí setmanal es publica cada divendres. Des del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic (LINCC) volem mantenir la població al dia, a través del correu electrònic, de les últimes novetats i activitats dutes a terme pels nostres investigadors i investigadores. També, volem compartir diversos recursos d'interès relacionats amb el canvi climàtic des de diferents vessants (notícies, oportunitats professionals, conferències, reportatges, congressos, entre altres).

Podeu clicar l'enllaç per a fer-ne la subscripció: <https://uib.us17.list-manage.com/subscribe/post?u=162d2f74fb00eddf1f32ccb8&id=4e48578032>

- **Xarxes**

Mitjançant les diferents xarxes socials de què disposa el LINCC (Twitter, Instagram, Youtube), es fa divulgació de les diferents activitats que organitza el Laboratori o bé d'aquelles a les quals participa. A més, les xarxes socials són de gran utilitat per a fer ressò de les notícies/activitats per fer front al canvi climàtic dutes a terme per altres organismes. A més, aquest curs s'ha treballat en l'elaboració d'una nova plana web. La migració està prevista a la tardor 2024.

Taula

Activitat	Xifres	Observacions
Suport al desenvolupament i aplicació de polítiques de lluita contra el canvi climàtic	2	
Docència	2	
Transferència de coneixement	9	
Divulgació	3	

Enllaç pàgina web

- www.lincc.uib.eu